

Debora en Barak

Periodethema: Richters in Israël
Richteren 4 en 5

UITLEG VAN DE TEKST

Richteren 4 en 5 vertellen dezelfde geschiedenis op een eigen manier. Hoofdstuk 4 als verhaal, hoofdstuk 5 als lied. Voor deze uitleg is er voor gekozen om de verlossing door Debora en Barak als geschiedenis te belichten. Daar waar nodig worden gegevens uit het vijfde hoofdstuk gebruikt voor de uitleg van hoofdstuk 4.

Vers 1-3

Israël verlaat de dienst aan de HEERE om andere goden te dienen (Richteren 5:8). Daarom straft God het volk door middel van Jabin. Jabin is nota bene koning van één van de volken in Kanaän, die Israël had moeten verdrijven. Hiermee komt de profetie uit dat ze tot prikkels en doornen zullen zijn (Richteren 2:3 en Jozua 23:13). Jabin heeft een groot leger van wel 900 strijdwagens, dat onder bevel staat van Sisera. Dat Sisera in een andere plaats is gelegerd dan Jabin, wijst erop dat Jabin een groot machtsgebied had in het noorden van Kanaän. De onderdrukking van Jabin is zo zwaar dat de mensen uit de dorpen hun toevlucht zoeken in de versterkte steden en dat men niet meer over de hoofdwegen durft te reizen (Richteren 5:6-8).

Vers 4-5

In de tijd dat Israël onderdrukt wordt door Jabin, is er al een richter in Israël: Debora. Behalve rechter is zij ook profetes. De mensen komen wel naar haar toe voor rechtszaken, maar niet om naar het Woord van de HEERE te luisteren. Als profetes heeft ze immers wel dit Woord gesproken, anders zou ze zo niet genoemd zijn. De afval van het volk

Israël vindt dus plaats terwijl God spreekt. Gods spreken wordt echter genegeerd en daartegen verzetten de mensen zich. De straf van God is daarom ook extra zwaar.

Vers 6-7, 10

Debora roept (als profetes) in de naam van de HEERE Barak op tot de strijd tegen Jabin. Barak woont in Kedes, in het stamgebied van Naftali. Barak moet een leger samenroepen uit de stammen Zebulon en Naftali. Deze stammen hadden het meest te lijden onder de overheersing van Jabin. Behalve deze mannen worden er ook soldaten uit de omliggende stammen opgeroepen. Hun respons is verschillend. Uit het zuiden komen soldaten uit Issaschar, Efraïm en Benjamin om te helpen (Richteren 5:14-15). De stammen uit het Overjordaanse of Gilead (Ruben, Gad, Manasse), als ook de stammen aan de kust (Aser in het noorden, Benjamin in het zuiden) hebben het te druk met andere dingen (Richteren 5:16-17).

Vers 8-9

Barak durft niet. Daarom stelt hij als voorwaarde dat Debora mee moet in de strijd. Barak vindt het moeilijk om volledig op de HEERE te vertrouwen, en zoekt bevestiging (net als Gideon later) en wil Debora mee als een teken van Gods aanwezigheid. Misschien is dat wel de reden dat daarom de eer van de overwinning naar een vrouw gaat, en niet naar hem, maar dat staat er niet letterlijk.

Vers 12-16

Bij de berg Tabor brandt de strijd los. Op de berg had het leger van Israël zich verzameld. Vanuit het

westen, door de vlakke van Jizreël met daarin de bedding van de beek Kison, komt het leger van Sisera op de strijdwegens aangesneld. Barak stormt de berg af en verslaat het leger van Sisera. Nadrukkelijk staat er bij dat de HEERE voorop ging in de strijd en dat Hij de vijand verslaat. Dat doet God door Barak en zijn leger te gebruiken en door een natuurwonder. Door onverwachte regenval verandert de droge, harde ondergrond de bedding van de beek Kison in een modderpoel (Richteren 5:21). De strijdwegens lopen vast en daarom moet Sisera te voet verder vluchten.

Vers 11, 17-21

Sisera vlucht naar de tenten van Heber, de Keniet. Heber is een nakomeling van Hobab, de zwager van Mozes (Numeri 10:29). Deze nakomelingen van Kaïn waren als bondgenoot met Israël naar Kanaän getrokken. Heber heeft echter de kant van Jabin gekozen, toen hij machtig werd. Sisera weet daarvan en denkt daarom bij Heber wel een veilige schuilplek te kunnen vinden. Jaël, de vrouw van Heber, geeft hem inderdaad ook een verstopplaats. Ze doet alsof hij een vriend is, maar in feite hoort Jaëls hart bij Israël (zoals Rachab voor Israël koos, in tegenstelling tot de overige inwoners van Jericho en zoals Abigail aan de kant van David stond, in tegenstelling tot haar man Nabal) Terwijl Sisera uitgeput in slaap valt, doorboort Jaël het hoofd van Sisera met een tentpin, zodat hij sterft. Voor Sisera een schandelijke dood. Voor Israël een teken dat God verlossing geeft door het zwakke en nietige. Terwijl Barak het aan geloof ontbrak, vinden we in deze geschiedenis onverwachts een getuigenis van geloof in Israëls God, en wel bij deze niet-Israëlitische vrouw.

Vers 22

Het is in Barak te prijzen dat hij, nu de strijd eenmaal ontbrand is, zich zonder reserve inspant in de strijd. Hij heeft Sisera klaarblijkelijk op de hielen gezeten. Net komt Jaël de tent weer uit of daar komt Barak aan. Jaël hoeft alleen maar naar de tent te wijzen. Barak moet dan daar tot zijn schaamte zien en bekennen dat de strijd door een vrouw

(die niet tot de strijd geroepen en bekwaam is) beëindigt is.

Vers 23-24

Sisera is verslagen en daarmee het grootste en sterkste deel van Jabin's leger. Jabin was zelf niet in de strijd aanwezig, maar na deze overwinning is het gedaan met zijn macht. Na enige tijd is er niets meer van zijn rijk over en ontvangt Israël weer een tijd van rust (Richteren 5:31).

TER OVERWEGING

In dit gedeelte zien we een klein geloof bij Barak. Hij heeft weinig vertrouwen in het winnen van de strijd tegen de Kanaänieten. Hij denkt klein van God. Maar God houdt alles in Zijn hand. De kinderen kunnen hier wel voorbeelden bij bedenken uit de Bijbel, waarin God wonderen verrichtte die bij mensen ondenkbaar zouden zijn. Wij mogen ook alles van God verwachten. Door dit gedeelte heen kun je laten zien dat wat God zegt, waarheid is. Dat Hij trouw is aan Zijn beloften en dat we daarop mogen vertrouwen.

ZINGEND DANKEN

Debora zingt over de grote dingen die God gedaan heeft voor het volk. God heeft ervoor gezorgd dat ze de strijd tegen Sisera hebben gewonnen. Ook vandaag doet God nog grote dingen. Je mag de zorg van God zien in alles wat je elke dag krijgt.

GELOOFSLEER

De belofte van de Verlosser

Steeds opnieuw stuurt de Heere een richter om het volk te verlossen. Toch kunnen deze richters niet de echte verlossing brengen. Ze wijzen eigenlijk allemaal naar de grote Verlosser. Artikel 17 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis legt dat uit.

God is zo goed dat Hij de zondige mens opzoekt. Wij kunnen niet meer bij God horen. Onze zonde heeft scheiding gemaakt. Maar de Heere zoekt ons op! Dat zie je wel het duidelijkst in de komst van de Heere Jezus. Hij is de grote Verlosser die ons voor eeuwig zalig wil maken